VVP-Advies bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten naar aanleiding van het Actieprogramma inzake rechtszekere en robuuste vergunningen en van optimalisaties van de regeling rond gemeentewegen

04/09/2026

1. Inleiding

De VVP ontving de adviesvraag over het ontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten naar aanleiding van het Actieprogramma inzake rechtszekere en robuuste vergunningen en van optimalisaties van de regeling rond gemeentewegen.

Het ontwerpdecreet beoogt onder meer uitvoering te geven aan aanbevelingen uit het rapport "Herdenken van het instrument van verkavelingsvergunningen in het omgevingsbeleid". Zo wordt de verkavelingsplicht afgeslankt wat zou leiden tot een vermindering van de procedurelast, bevordering van de administratieve vereenvoudiging en verhoging van de rechtszekerheid door één duidelijke beslissing. Daarnaast wordt het Gemeentewegendecreet hervormd om onduidelijkheden en complexe procedures weg te werken en de rechtsbescherming efficiënter te maken, door duidelijkere regels, minder formaliteiten en een geïntegreerde aanpak.

De VVP waardeert dat verschillende knelpunten worden aangepakt, maar formuleert hieronder een aantal aandachtspunten die volgens ons noodzakelijk zijn om de beoogde vereenvoudiging en rechtszekerheid daadwerkelijk te realiseren.

2. Algemene opmerkingen

2.1. Vereenvoudiging en vereenduidiging door een gelijkschakeling van termijnen, voorwaarden en afwijkingsmogelijkheden

De VVP stelt vast dat het ontwerpdecreet voor verkavelingsvoorschriften, BPA's en RUP's verschillende regelingen invoert wat betreft de termijn waarna voorschriften hun werking verliezen of ervan kan worden afgeweken, de voorwaarden waaronder dit mogelijk is en de rol van de gemeenteraad. Zo verliezen verkavelingsvoorschriften na vijftien jaar van rechtswege hun reglementaire karakter, terwijl voor BPA's en RUP's na tien jaar ruimere afwijkingsmogelijkheden worden voorzien. Bovendien kan de gemeenteraad bij verkavelingen gemotiveerd beslissen om het reglementaire karakter van de voorschriften te behouden, terwijl een dergelijke mogelijkheid niet wordt voorzien voor BPA's en RUP's. De VVP ziet onvoldoende reden voor deze verschillende benaderingen en is van oordeel dat zij de beoogde vereenvoudiging en vereenduidiging van de regelgeving niet ten goede komen. Ook de meerwaarde van het afzonderlijke artikel 4.4.1/1 VCRO en de daarin opgenomen limitatieve lijst van voorschriften is niet voor alle RUP's duidelijk, gelet op de bestaande afwijkingsmogelijkheden. Dit alles strookt bovendien onvoldoende met de aanbevelingen van de Expertencommissie Vergunningen, die net pleitte voor een vermindering van afwijkmogelijkheden en een vervanging door een uniform systeem van afwijking.

De VVP pleit daarom voor een uniforme regeling voor verkavelingen, BPA's en RUP's, met eenzelfde termijn en dezelfde voorwaarden voor het wijzigen of buiten toepassing laten van verouderde voorschriften. Ook de mogelijkheid voor de gemeenteraad om bepaalde voorschriften gemotiveerd te behouden, zou binnen een dergelijke uniforme regeling moeten worden bekeken.

VVP-contactpersoon: Jesse Demuyt (jesse.demuyt@vlaamseprovincies.be)

2.2. Conformiteit eerste en tweede decreet

De VVP vraagt bijzondere aandacht voor de afstemming tussen het voorliggende ontwerp en het eerste decreet in het kader van het Actieprogramma inzake rechtszekere en robuuste vergunningen. Het is belangrijk dat opeenvolgende wijzigingen volledig op elkaar worden afgestemd en dat tegenstrijdigheden of lacunes worden vermeden.

3. Opmerkingen bij specifieke wijzigingen

3.1 Het tijdelijk maken van het verordenend karakter van de verkavelingsvoorschriften (15 jaar) en de bijhorende aanpassingen daarvoor in de beoordelingsgronden van de vergunning (art. 4.2.15, §2, en art. 4.3.1, §1 en §2, VCRO). Het opheffen van een interpretatieve bepaling, met name artikel 20 van het wijzigingsdecreet van 11 mei 2012

De VVP plaatst vraagtekens bij het voorstel om verkavelingsvoorschriften na vijftien jaar van rechtswege hun reglementaire karakter te laten verliezen. Als motivering wordt aangehaald dat het verordenend vastleggen van criteria van goede ruimtelijke ordening op langere termijn kan leiden tot verouderde en te rigide voorschriften en dat een soepelere regeling meer ruimte moet bieden voor inbreiding, herontwikkeling en een flexibelere programmatie in bestaande kernen. De VVP merkt evenwel op dat deze doelstelling vandaag reeds in belangrijke mate wordt bereikt. Op grond van artikel 4.3.1, §1, eerste lid, 1°, c) VCRO vormen verkavelingsvoorschriften ouder dan vijftien jaar, met uitzondering van voorschriften inzake wegenis en openbaar groen, geen weigeringsgrond meer. Deze voorschriften blijven wel bestaan en kunnen nog steeds als grondslag dienen voor een vergunning. Dit werd ook bevestigd door het Grondwettelijk Hof en de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Door de voorschriften nu volledig van rechtswege te laten uitdoven, verschuift de beoordeling naar de vergunningverlenende overheid. Wanneer zij een ouder voorschrift toch relevant en actueel acht, zal zij dit moeten motiveren vanuit de goede ruimtelijke ordening. Dit kan leiden tot een verzwaarde motiveringsplicht, in het bijzonder voor concrete, cijfermatige voorschriften inzake bijvoorbeeld bouwhoogtes, afstanden en afmetingen. Het is niet evident om vanuit de goede ruimtelijke ordening te motiveren waarom bijvoorbeeld een afstand van drie meter en niet twee meter vereist is.

Daarenboven vraagt de VVP in het bijzonder aandacht voor de gevolgen van deze regeling voor oudere, zonevreemd gelegen verkavelingen. Het ontwerp bepaalt generiek dat verkavelingsvoorschriften en het verkavelingsplan na vijftien jaar van rechtswege hun reglementaire karakter verliezen, zonder daarbij een onderscheid te maken naargelang de planologische ligging van de verkaveling. Voor verkavelingen die dateren van voor het gewestplan en bijvoorbeeld in agrarisch gebied zijn gelegen, kan dit verregaande gevolgen hebben. De verkavelingsvoorschriften vormen daar vandaag immers nog een belangrijke juridische basis voor bouwmogelijkheden op bestaande bebouwde loten, bijvoorbeeld voor uitbreidingen, bijgebouwen of de inrichting van de tuin, maar ook voor de bebouwing van nog onbebouwde loten. Wanneer deze voorschriften hun reglementaire karakter verliezen, dreigen bestaande woningen in grotere mate op de regeling voor zonevreemde constructies te zijn aangewezen en kunnen bouwmogelijkheden op nog onbebouwde loten verloren gaan. De VVP betwijfelt of het de bedoeling is om via deze generieke regeling dergelijke bestaande bouwmogelijkheden te beperken. Dat de gemeenteraad kan beslissen om het reglementaire karakter van de verkaveling te behouden, biedt hiervoor slechts gedeeltelijk een antwoord en maakt de rechtspositie van eigenaars bovendien afhankelijk van een voorafgaande gemeenteraadsbeslissing.

Tot slot merkt de VVP een mogelijke onduidelijkheid op in de voorgestelde formulering van artikel 4.3.1 VCRO. Voor stedenbouwkundige voorschriften wordt bepaald dat een vergunning wordt geweigerd wanneer het aangevraagde ermee onverenigbaar is, “voor zover daarvan niet op geldige wijze is afgeweken”. Bij verkavelingsvoorschriften ontbreekt deze toevoeging. De VVP vraagt of dit een bewuste

VVP-contactpersoon: Jesse Demuyt (jesse.demuyt@vlaamseprovincies.be)

keuze is dan wel een vergetelheid. Indien dit bewust is, dreigt de voorgestelde formulering immers te betekenen dat van verkavelingsvoorschriften die nog een reglementair karakter hebben, niet langer op geldige wijze kan worden afgeweken. Dit zou betekenen dat voor verkavelingsvoorschriften jonger dan vijftien jaar de bestaande afwijkingsmogelijkheid verloren gaat. De VVP vraagt dan ook om deze bepaling te verduidelijken en, indien nodig, de verwijzing naar de geldige afwijkingsmogelijkheden ook bij verkavelingsvoorschriften op te nemen.

3.2 Overgangsbepaling in artikel 93 van nieuw decreet

De VVP vraagt om de overgangsbepaling verder te verduidelijken, in het bijzonder voor bestaande verkavelingsvoorschriften die bij de inwerkingtreding van het decreet reeds ouder zijn dan vijftien jaar. Ook moet duidelijk zijn vanaf welk ogenblik de termijn wordt berekend.

3.3 Vereenvoudigde herzieningsprocedure in het nieuw artikel 2.2.26 VCRO

De VVP plaatst vraagtekens bij de mogelijkheid om via de vereenvoudigde herzieningsprocedure van artikel 2.2.26 VCRO de toegelaten functies binnen de bestemming “bedrijvigheid” te verruimen met recreatieve activiteiten, dienstverlening en openbare nutsvoorzieningen. De beschikbare ruimte voor bedrijvigheid in Vlaanderen staat vandaag reeds sterk onder druk. Het decretaal faciliteren van bijkomende functies binnen zones voor bedrijvigheid kan niet alleen de netto beschikbare ruimte voor ondernemingen verder verminderen, maar ook de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande bedrijven beperken. De VVP acht het daarom niet wenselijk om dergelijke functieverruimingen uitdrukkelijk via een vereenvoudigde procedure mogelijk te maken. Dit kan bovendien het signaal geven dat de inname van ruimte voor bedrijvigheid door andere functies ruimtelijk wenselijk wordt geacht, terwijl dit moeilijk te verzoenen is met het streven om de resterende ruimte voor economische activiteiten maximaal te vrijwaren.

Daarnaast vraagt de VVP om binnen deze vereenvoudigde herzieningsprocedure een volwaardige adviesronde te behouden. Ook wijzigingen die betrekking hebben op de inrichting of functionele invulling van een gebied kunnen immers belangrijke gevolgen hebben voor sectorale belangen, bijvoorbeeld op het vlak van waterbeheer, erfgoed, mobiliteit of specifieke ruimtelijke randvoorwaarden. Het is daarom niet evident dat dergelijke wijzigingen kunnen worden doorgevoerd zonder advies van de relevante adviesinstanties. De VVP vraagt om de adviesregeling, zoals die vandaag onder meer in artikel 7.4.4/1 VCRO is voorzien, ook binnen de nieuwe procedure te behouden. Op die manier kunnen voorgestelde wijzigingen voldoende worden getoetst aan de toepasselijke sectorale en ruimtelijke beleidskaders en blijft een zorgvuldige ruimtelijke afweging gewaarborgd.

3.4 Herformulering van artikel 4.3.1, §2, VCRO over de goede ruimtelijke ordening met het oog op een verhoogde leesbaarheid en vereenvoudiging (artikel 25)

De VVP is bezorgd over het toevoegen van “de bijdrage aan de vrijwaring van de open ruimte en aan het kernversterkend beleid” als criterium van de goede ruimtelijke ordening. De gehanteerde begrippen zijn zeer ruim en leunen sterk aan bij ruimtelijke beleidsplanning, terwijl de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening in het kader van een omgevingsvergunningsaanvraag in de eerste plaats betrekking heeft op een concreet project en zijn omgeving. Waar de bestaande criteria meer concreet en afgebakend konden worden toegepast, dreigt de beoordeling met deze nieuwe criteria te verschuiven naar een veel ruimere afweging van een individueel project binnen het bredere ruimtelijke beleid. De VVP vreest dat deze begrippen daardoor een eigen leven kunnen gaan leiden en aanleiding kunnen geven tot discussie en uiteenlopende interpretaties. Dit is in het bijzonder relevant voor zonevreemde (historisch gegroeide) bedrijven en de mogelijkheden van planologische attesten. De VVP pleit daarom voor een geïntegreerde aanpak waarbij robuuste en werkbare criteria voor de goede ruimtelijke ordening worden gecombineerd met een actualisering van de regeling inzake zonevreemde functiewijzigingen en concrete handvaten om dergelijke functiewijzigingen te koppelen aan

VVP-contactpersoon: Jesse Demuyt (jesse.demuyt@vlaamseprovincies.be)

kwaliteitsvoorwaarden die het ruimtebeslag actief terugdringen, bijvoorbeeld door het slopen van bijgebouwen of het verminderen van bouwvolume en verharding.

De VVP plaatst ook vraagtekens bij het toegevoegde criterium “het vermijden van hinder en de vermindering van het gebruiksgemak voor de omwonenden”. Deze formulering vertrekt in belangrijke mate vanuit de woonfunctie en kan daardoor een te eenzijdige benadering van de ruimtelijke context in de hand werken. Ook andere functies maken immers gebruik van de ruimte, zoals economische activiteiten, landbouw, recreatie en publieke voorzieningen. Ook ten aanzien van deze gebruikers kan het vermijden van hinder en het bewaken van het gebruiksgemak een relevant aandachtspunt zijn bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening. De VVP stelt daarom voor om het begrip “omwonenden” te vervangen door een ruimer begrip, zoals “omgevingsgebruikers”, zodat de beoordeling betrekking heeft op alle relevante gebruikers van de omgeving.

Daarnaast wordt het criterium “maatschappelijke meerwaarde” toegevoegd aan de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening bij omgevingsvergunningsaanvragen. De VVP acht het wenselijk om dit criterium ook te verankeren in de definitie van “duurzame ruimtelijke ontwikkeling” in artikel 1.1.4 VCRO. Op die manier kan maatschappelijke meerwaarde niet alleen bij individuele vergunningsaanvragen, maar ook bij de opmaak en herziening van ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP’s) worden meegenomen. Dit biedt tevens de mogelijkheid om dit aspect te betrekken bij het vormgeven van het stedenbouwkundig kader en bij de beoordeling van reacties en adviezen tijdens het planningsproces.

Tot slot is de VVP is ook vragende partij om het begrip “maatschappelijke, ecologische, culturele, economische of sociale meerwaarde” bijkomend te verduidelijken in functie van een consistent vergunningenbeleid.

3.5 Nieuw artikel 4.4.1/1 (opvolger van art. 4.4.9/1) VCRO

De VVP erkent dat meer flexibiliteit om af te wijken van verouderde voorschriften van RUP’s op zich positief kan zijn en toelaat om beter in te spelen op gewijzigde ruimtelijke inzichten en maatschappelijke noden. Tegelijk plaatst de VVP vraagtekens bij de voorgestelde termijn van tien jaar. Een RUP komt tot stand na een vaak langdurig en grondig planproces, waarbij voor het volledige plangebied ruimtelijke keuzes worden afgewogen en onder meer rekening wordt gehouden met de resultaten van de milieueffectenbeoordeling. Inrichtingsvoorschriften, bijvoorbeeld inzake bouwhoogtes of vloer-terreinindexen, kunnen daarbij net essentieel zijn om de ruimtelijke samenhang en de beoogde milieukwaliteit van het volledige plangebied te bewaken. Dergelijke zorgvuldig afgewogen voorschriften verliezen niet noodzakelijk na tien jaar hun relevantie. De VVP vraagt zich dan ook af of de ruime afwijkingsmogelijkheden na deze relatief korte termijn er niet toe zullen leiden dat RUP’s minder aantrekkelijk worden als instrument voor de inrichting en het beheer van de ruimte en in de praktijk steeds meer beperkt worden tot het regelen van bestemmingsvraagstukken. Dit dreigt de meerwaarde van het voorafgaande planproces te ondergraven. Indien voorschriften na verloop van tijd daadwerkelijk achterhaald blijken, kan een vereenvoudigde herzieningsprocedure, waarbij de plannende overheid aan zet blijft, een meer gerichte oplossing bieden. De VVP stelt daarom voor om voor deze hervorming de aanbevelingen van de Expertengroep Planningsinstrumentarium af te wachten, die zich onder meer zal buigen over de wijze waarop met verouderde gewestplannen en RUP’s moet worden omgegaan.

De VVP vraagt daarnaast verduidelijking over de impact van het nieuwe artikel 4.4.1/1 VCRO op gewestplannen. De regeling is van toepassing op stedenbouwkundige voorschriften die minstens tien jaar oud zijn. Aangezien de VCRO onder stedenbouwkundige voorschriften ook voorschriften uit plannen van aanleg begrijpt en een gewestplan als een plan van aanleg wordt beschouwd, lijkt de nieuwe afwijkingsmogelijkheid ook van toepassing op gewestplanvoorschriften. Dit roept vragen op over de precieze draagwijdte van de regeling. Zo is het bijvoorbeeld onduidelijk wat dit betekent voor

VVP-contactpersoon: Jesse Demuyt (jesse.demuyt@vlaamseprovincies.be)

woonparken, waarvoor specifieke inrichtingsvoorschriften gelden die onder meer een geringe woningdichtheid en een verhoudingsgewijs grote oppervlakte aan groene ruimte beogen.

3.6 Het afstappen van "aanleg, wijziging, verplaatsing of opheffing van een gemeenteweg" en de vervanging door "tot wijziging aan het gemeentelijke wegennet" (artikel 35, artikel 67)

De VVP merkt op dat het begrip "wegennet" niet wordt gedefinieerd in het Gemeentewegendecreet. Dit kan in de praktijk aanleiding geven tot interpretatieverschillen en discussie over het toepassingsgebied van de betrokken bepalingen. Ook voor de definitie van "gemeenteweg" zelf is geen oplossing geboden. We zitten vandaag met tegengestelde rechtspraak hieromtrent, dus is de VVP vragende partij om dit duidelijk te definiëren met de ruimtelijke aanhorigheden die er logischerwijs bij horen (voetpaden, grachten, verlichting, nutsleidingen…).

Daarnaast wijst de VVP op een mogelijke tegenstrijdigheid tussen de definitie van "gemeenteweg" in het Gemeentewegendecreet en de memorie van toelichting. De definitie van gemeenteweg blijft ongewijzigd en vereist cumulatief dat het gaat om een openbare weg die onder het rechtstreekse en onmiddellijke beheer van de gemeente valt, ongeacht de eigenaar van de grond. Tegelijk stelt de memorie van toelichting dat de gemeenteraad kan bepalen dat de ondergrond van een gemeenteweg in private eigendom blijft én dat het onderhoud en beheer ervan door een derde wordt opgenomen. Daarbij zou zelfs als voorwaarde of last kunnen worden opgelegd dat het beheer, ondanks de kwalificatie als gemeenteweg, in private handen blijft. Dit lijkt moeilijk te verzoenen met de decretale definitie, die het rechtstreekse en onmiddellijke beheer door de gemeente uitdrukkelijk als voorwaarde stelt.

De VVP vreest dat de voorgestelde wijzigingen aan het Gemeentewegendecreet op verschillende punten aanleiding kunnen geven tot bijkomende onduidelijkheden, discussies en praktische knelpunten. Dit lijkt de beoogde vereenvoudiging en rechtszekerheid niet ten goede te komen. Gelet op de mogelijke impact op de praktijk vraagt de VVP om deze wijzigingen grondig te herbekijken. In de bijlage onderaan dit advies worden de voornaamste aandachtspunten verder toegelicht en aan de hand van concrete voorbeelden geïllustreerd welke negatieve gevolgen de voorgestelde regeling in de praktijk met zich mee kan brengen.

3.7 De vrijstelling van een beslissing van de gemeenteraad voor "tijdelijke" wijzigingen aan het gemeentelijke wegennet

De VVP vraagt om het begrip "tijdelijke weg" en "tijdelijke wijziging" nader te verduidelijken en af te bakenen. Een duidelijke definitie is wenselijk om discussies in de praktijk te vermijden over wanneer een weg of wijziging al dan niet als tijdelijk kan worden beschouwd en wat er na afloop van de tijdelijke situatie moet gebeuren. De VVP stelt voor om dit zoveel als mogelijk te aligneren met de bestaande regeling en terminologie in het Vrijstellingenbesluit.

3.8 Het afschaffen van de verplichte toevoeging van een rooilijnplan in de geïntegreerde procedure (zie ook opmerkingen in bijlage)

De VVP merkt op dat de voorgestelde regeling de vraag oproept of het minder frequent opmaken van rooilijnplannen niet tot meer discussies over de precieze ligging en begrenzing van gemeentewegen zal leiden. Hoewel de feitelijke weggrens juridisch als aanknopingspunt kan dienen, biedt deze in de praktijk niet noodzakelijk in alle situaties voldoende duidelijkheid. Het gebruik van het rooilijnplan om rechtszekerheid te verschaffen over de ligging en grenzen van gemeentewegen heeft volgens de VVP dan ook een duidelijke meerwaarde. Wanneer geen rooilijnplan meer wordt opgemaakt en de gemeenteraad zich baseert op de weggrenzen zoals weergegeven op bouw- of verkavelingsplannen, is het essentieel dat de ligging en begrenzing van de gemeenteweg daarop ondubbelzinnig worden aangeduid. De praktijk leert immers dat dit in vergunningsaanvragen niet steeds voldoende duidelijk het geval is. De VVP vraagt daarom om voldoende waarborgen in te bouwen zodat het wegvallen van

VVP-contactpersoon: Jesse Demuyt (jesse.demuyt@vlaamseprovincies.be)

de verplichting tot opmaak van een rooilijnplan niet leidt tot bijkomende onduidelijkheid en betwistingen over de ligging van gemeentewegen.

Daarnaast stelt de VVP vast dat de voorgestelde regeling in de praktijk leidt tot twee categorieën van gemeentewegen: wegen waarvan de grenzen door een rooilijn zijn vastgelegd en wegen waarvoor enkel de feitelijke weggrenzen gelden. De VVP vraagt zich af welke meerwaarde deze tweedeling biedt en vreest dat zij de duidelijkheid van het regelgevend kader niet ten goede komt. Tegelijk ziet de VVP hierin een gemiste kans om via duidelijke en waar nodig aangepaste definities in het Gemeentewegendecreet meer rechtszekerheid te creëren over de precieze afbakening van een gemeenteweg. Vandaag bestaat hierover immers regelmatig discussie en rechtspraak, onder meer over wat moet worden verstaan onder een “aanpassing van de breedte van de bedding van een gemeenteweg”.

Tot slot plaatst de VVP vraagtekens bij de voorgestelde vervalregeling voor gemeenteraadsbeslissingen. Volgens de nieuwe regeling vervalt de gemeenteraadsbeslissing van rechtswege wanneer de omgevingsvergunningsaanvraag niet tot een vergunning leidt, afstand wordt gedaan van de verleende vergunning of de vergunning wordt vernietigd of vervalt. Een strikte lezing van deze bepaling lijkt tot gevolg te hebben dat na een vernietiging door de Raad voor Vergunningsbetwistingen geen herstelbeslissing kan worden genomen op basis van de oorspronkelijke gemeenteraadsbeslissing, aangezien deze inmiddels van rechtswege is vervallen. De VVP vraagt om dit te verduidelijken en de regeling zo vorm te geven dat een herstelbeslissing mogelijk blijft wanneer de eerdere beslissing over de zaak der wegen inhoudelijk nog steeds relevant en actueel is. Meer algemeen ziet de VVP weinig meerwaarde in een regeling waarbij de gemeenteraad telkens opnieuw over de zaak der wegen moet beslissen wanneer een aanvraag niet tot een definitieve vergunning leidt, zonder dat de aanvraag of de betrokken wegenis inhoudelijk is gewijzigd.

3.9 De mogelijkheid voor de vergunningverlenende overheid om af te zien van de toepassing van een onwettig verklaarde reglementaire bepaling (aangepast artikel 4.3.1 VCRO)

De VVP merkt op dat de voorgestelde regeling een bijkomende beoordelings- en motiveringsverantwoordelijkheid bij de vergunningverlenende overheid en de provinciale omgevingsambtenaar legt. De vaststelling door een bestuursrechter of het Hof van Cassatie dat een reglementaire bepaling onwettig is, betekent immers niet noodzakelijk dat deze onwettigheid zonder meer doorwerkt naar elke vergunningsaanvraag waarop dezelfde regeling betrekking heeft. De vergunningverlenende overheid zal telkens moeten beoordelen of de vastgestelde onwettigheid ook relevant is voor de concrete aanvraag en zal haar beslissing hierover afdoende moeten motiveren. De VVP wijst erop dat deze beoordeling bijkomende juridische expertise en capaciteit vereist bij de vergunningverlenende overheden en vraagt hiermee rekening te houden bij de invoering en toepassing van de nieuwe regeling.

3.10 Administratief beroep tegen occasionele activiteiten

De VVP vraagt bijzondere aandacht voor de principiële en mogelijke precedentswaarde van de keuze om voor occasionele sociaal-culturele en recreatieve activiteiten de administratieve beroepstrap en het verzoek tot herziening af te schaffen. Hierdoor verliest de deputatie haar rol als vergunningverlenende overheid in laatste administratieve aanleg voor deze dossiers en staat tegen de beslissing in eerste aanleg enkel nog een beroep bij de bestuursrechter open. Deze regeling geldt bovendien niet alleen voor eenmalige of occasionele activiteiten, maar onder bepaalde voorwaarden ook voor vergunningsaanvragen tot verandering van een reeds vergunde ingedeelde inrichting of activiteit met een sociaal-cultureel of recreatief karakter.

Daarnaast stelt de VVP zich vragen bij de daadwerkelijke tijdswinst die de voorgestelde regeling oplevert voor tijdelijke veranderingen van reeds vergunde sociaal-culturele of recreatieve activiteiten. Om van de uitsluiting van het administratief beroep gebruik te kunnen maken, moet immers een

VVP-contactpersoon: Jesse Demuyt (jesse.demuyt@vlaamseprovincies.be)

openbaar onderzoek worden georganiseerd. Voor veranderingen die normaal zonder openbaar onderzoek kunnen worden behandeld, dreigt hierdoor net een langere procedure in eerste aanleg te ontstaan, waardoor de tijdswinst van het wegvallen van de administratieve beroepstrap minstens gedeeltelijk teniet wordt gedaan. De VVP vraagt daarom om de praktische meerwaarde en de verhouding tussen beide proceduretermijnen verder te verduidelijken. Daarnaast is het niet duidelijk wat precies onder een tijdelijke “verandering” van een vergunde inrichting of activiteit moet worden verstaan. In de praktijk kan een tijdelijke aanpassing immers ook betrekking hebben op de vergunningsvoorwaarden.

VVP-contactpersoon: Jesse Demuyt (jesse.demuyt@vlaamseprovincies.be)

4. <u>Bijlage: Opmerkingen omtrent alle wijzigingen aan het Gemeentewegendecreet</u>

De vraag stelt zich of de voorgestelde wijzigingen tegemoet komen aan de problemen en uitdagingen die de voorbije jaren zijn gedetecteerd, dan wel eerder nieuwe en bijkomende discussies en vertragingen met zich meebrengen. De VVP vraagt om de basisprincipes en de evenwichten die in het bestaande GWD zitten niet in gevaar te brengen, bv. door ongelijke procedures te creëren die de toets van het GWH moeilijk zullen doorstaan.

De VVP vraagt om de aanpassingen aan het GWD te beperken tot:

- De afschaffing van het administratief beroep bij de Minister tegen de gemeenteraadsbeslissing in kader van de geïntegreerde procedure en de vervanging door een heroverweging door de gemeenteraad. Om de gelijkheid te behouden, wordt mogelijks ook het beroep tegen de goedkeuring van het rooilijnplan in de reguliere procedure vervangen door een heroverweging.
- De verschuiving van de bevoegdheid van de Raad van State naar de RvvB (als "voorbereidende handeling" voor de vergunningsbeslissing).

De VVP wijst erop dat een wijziging van de definitie van "rooilijn" of "rooilijnplan" (wijzigingsartikel 51) geen meerwaarde biedt en mogelijks tot bijkomende en nieuwe problemen leidt.

- Voor heel wat (gemeente)wegen bestaat op vandaag geen rooilijnplan. Nochtans heeft elke gemeenteweg uiteraard een "rooilijn", nl. de huidige grens van de gemeenteweg. De nieuwe definitie beperkt de "rooilijn" onterecht tot de "grens van de openbare weg die in een rooilijnplan is vastgelegd" waardoor heel wat (gemeente)wegen dus plots geen rooilijn meer zou hebben. Het behoud van de huidige definitie is dan ook essentieel. De VVP wijst er bovendien op dat het begrip "rooilijn" reeds decennia lang is gekend en ook meermaals in diverse regelgeving wordt gebruikt.

Zo bepaalt het Vrijstellingsbesluit o.m. dat bepaalde handelingen vrijgesteld zijn voor zover deze niet gelegen zijn voor de rooilijn of de rooilijn niet overschreden wordt (bv. vrijstelling voor 26 cm isolatie en tal van handelingen bij gebouwen, op industriegebied of in agrarisch gebied). Ook de decretale basisrechten inzake zonevreemde constructies (VCRO) verwijzen meermaals naar het begrip "rooilijn". De wijziging van deze definitie heeft dus verstrekkende gevolgen.

Een concreet voorbeeld betreft de aanleg van fietspaden om ontbrekende schakels in bijvoorbeeld het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk hierin weg te werken. Vandaag kunnen gemeenten via de vaststelling van een rooilijn een publiekrechtelijke erfdienstbaarheid vestigen op gronden die noodzakelijk zijn voor de realisatie van dergelijke infrastructuur. Wanneer hierover geen minnelijke overeenkomst met de betrokken eigenaars kan worden bereikt, kan de gemeente via de rooilijnprocedure de verschuldigde vergoeding voor de waardevermindering consigneren en vervolgens de noodzakelijke werken uitvoeren. De voorgestelde wijziging vertrekt daarentegen van het uitgangspunt dat het nooit de bedoeling van het rooilijninstrument was om dergelijke publiekrechtelijke erfdienstbaarheden te vestigen. Hierdoor zouden gemeenten voor de benodigde gronden voortaan aangewezen zijn op een minnelijke regeling met de eigenaar of, wanneer die niet mogelijk blijkt, op een onteigeningsprocedure. De VVP vreest dat dit voor concrete infrastructuurprojecten, zoals het realiseren van ontbrekende schakels in de aanleg van fietspaden, tot aanzienlijk langere en zwaardere procedures kan leiden.

De VVP ondersteunt de vraag naar vereenvoudiging, maar wijst tegelijk op de nood aan duidelijke regelgeving en een rechtszeker kader. Met wijzigingsartikel 67 voert het ontwerpdecreet een nieuwe regeling in voor "wijzigingen aan het gemeentewegennet" (zie ook 3.5), waarbij niet langer een "rooilijnplan" vereist zou zijn. Voortaan zou het volstaan om in de vergunningsaanvraag een plan toe te voegen waarop de wijziging van de rooilijn wordt opgenomen.

VVP-contactpersoon: Jesse Demuyt (jesse.demuyt@vlaamseprovincies.be)

- De VVP vermoedt dat de reden of aanleiding hiertoe is dat de RvvB en RvS bijkomende vormvereisten stellen aan het rooilijnplan en de gemeenteraadsbeslissing, die veel verder gaan dan het Gemeentewegendecreet thans oplegt. De Raad oordeelt immers dat een rooilijnplan ook de uitrusting (nutsleidingen, verharding, riolering, …) dient de bevatten opdat de gemeenteraad een correcte beslissing kan nemen. Dit is nooit het opzet van het Gemeentewegendecreet geweest, dat (terecht) uitging van een beperkte bevoegdheid van de gemeenteraad, met name de goedkeuring van de (gewijzigde) rooilijn, en enkel dat.
- Door niet langer een "rooilijnplan" te eisen in kader van de geïntegreerde procedure, bereikt men nét het omgekeerde: de gemeenteraad zal moeten beslissen over de (rooilijn van de) gemeenteweg op basis van een plan waarop het ganse project of verkaveling staat, waardoor het risico dat de raad zich uitspreekt over het project (wat de bevoegdheid is van de vergunningverlende overheid, i.c. het college) veel groter. Dit kan (opnieuw) misbruikt worden om projecten tegen te houden via de bevoegdheid over de zaak der wegen, wat nét met het decreet werd weggeschreven.
- Aanvullend stelt zich de vraag welk "plan" dan moet opgenomen worden in het Wegenregister, of waar men later de "rooilijn" kan terugvinden in discussies over bv. de 26 cm isolatie.
- De VVP vraagt dan ook om het "rooilijnplan" als essentieel onderdeel van het vergunningsdossier te behouden, zodat de raad zich kan uitspreken over de (wijziging van) de rooilijn en niet meer. Verduidelijk wel in het decreet wat wel / niet op het rooilijnplan moet staan en waarover de gemeenteraad zich kan uitspreken, met name (enkel) de (wijziging van) de rooilijn.

De VVP wijst er tevens op dat een BPA of RUP geen rooilijn vastlegt, doch louter een bestemming, i.c. "openbare weg". In de opeenvolgende wetgeving (Stedenbouwwet, decreet RO, VCRO) werd telkenmale bevestigd dat een rooilijnplan kon opgemaakt worden na het BPA/RUP om de rooilijn eenduidig vast te leggen. Het Gemeentedecreet voorziet de mogelijkheid om het roolijnplan te integreren in het RUP. Het rooilijnplan is dus duidelijk iets anders dan de bestemming. Dit betekent dan ook dat men enkel via een RUP de bestemming "openbare weg" uit het BPA/RUP kan wijzigen, en niet via de geïntegreerde procedure via het vergunningsspoor. Dit betekent ook dat men zonder rooilijnplan (in de geïntegreerde procedure) geen wijziging kan aanbrengen aan een rooilijnplan dat is gemaakt na of samen met het RUP/BPA.

De VVP vraagt dan ook om

- het derde spoor, met name de mogelijkheid om het rooilijnplan te integreren in het RUP of complex project), te behouden;
- geen mogelijkheid te voorzien om af te wijken van een "zone voor openbare weg" (= bestemming) door middel van een vergunningsaanvraag (en al zeker niet zonder "rooilijnplan"). Dit is niet alleen onwettig (een bpa/RUP kan enkel gewijzigd worden via een RUP), maar leidt ook tot rechtsonzekerheid gezien de bestemming "zone voor openbare weg" is en blijft, maar de weg elders ligt…

VVP-contactpersoon: Jesse Demuyt (jesse.demuyt@vlaamseprovincies.be)